

Emmi Itäranta: Kudottujen kujien kaupunki (Teos, 2015)

Eliana elää kutojana tulvien tuhoamalla saarella, jossa unien näkeminen on sairaus ja ankarasti kiellettyä. Unennäköijät vangitaan Tahrattujen taloon, jossa he joutuvat elämään kurjissa olosuhteissa ja tekemään työtä kuin orjat. Eräänä päivänä Eliana löytää Seittien talon edustalta pahoinpidellyn ja puhekyvyttömän naisen. Eliana alkaa selvittää naisen tarinaa, ja yhtäkkiä heidän elämänsä punoutuvat yhteen saaren ihmeellisen historian ja kiellettyjen unien kanssa.

kenelle? Tarinoihin uppoajille, pohdiskelijoille, fantasia- ja dystopiakirjallisuuden ystäville. Tarina vie mukanaan, mutta haastaa lukijansa hyvällä tavalla.

SANAKOKEILUJA, KOKEILEVIA SANOJA

Torni seisoo jälleen korkeana ja kiviaurinko levittää teräviä sädesormiaan. Valot ikkunoissa hiipuvat ja vajoan yhä alemmas, kunnes Tornin huippu siintää kaukana ylläni. Laskeudun talojen ja katujen alle, syvemmälle, kohti meren pohjaa. Siellä, missä valo on vinoa ja savunpehmeää, veripunaiset korallimetsät kurkottavat korkeammalle kuin mikään Torni koskaan. Ne kasvavat tiheinä ja etäisinä, ja veden liike saa ne näyttämään siltä, kuin oksat huojuisivat tuulella. Tiedän kuitenkin, että jos asettaisin käteni niiden päälle, niiden kosketus olisi kova, ne olisivat liikkumattomia ja tuskallisia murtaa. Yhtä hyvin voisin yrittää murtaa irti oman sormeni. (s. 335.)

▪ Kudottujen kujien kaupungin teksti vilisee uskomattomia yhdyssanoja: *kiviaurinko, sädesormi, savunpehmeä, korallimetsä*. Keksi itse samalla tavalla ennakkoluulottomasti uusia kaunokirjallisia yhdyssanoja.

Listaa ensin substantiiveja:

- 4 tunnetilaa, 4 eläintä, 4 erilaista kasvia tai kasvin osaa, 4 veteen tai lumeen liittyvää sanaa sekä 4 luontopaikkaa.

Sitten adjektiiveja:

- 4 väriä, 4 adjektiivia kuuloaistille, 4 adjektiivia tuntoaistille, 4 adjektiivia näköaistille sekä vielä 4 mitä tahansa adjektiivia

Yhdistele listojesi sanoja miten suinkin keksit! Silloin voi syntyä aivan uusia hienoja sanoja, kuten *lehmuksenkaunis, sammalpuutarha, käpykukkapenkki, männynvanha, asfaltinkova, katulampunkeltainen...*

Voit käyttää uusia sanojasi minkä vain tekstin osana. Yksi mahdollisuus on kirjoittaa niiden avulla runo unista:

Runo unista

1. Aloita runosi säkeellä/säkeillä, jossa mainitaan sana uni.

Esim.

Oletko koskaan nähnyt unta

2. Valitse muodostamistasi uusista yhdyssanoista (adjektiiveista tai substantiiveista) runoosi n. 3–6 unen luettelo.

Esim:

lumitähdenvalkeaa metsänpehmeää

surunharmaata naavankarheaa?

3. Runo voi päättyä edeltävään luetteloon tai voit keksiä sille vielä loppusäe/säkeet, jo(i)ssa kerrotaan jotain unista.

Esim.

*Minä olen,
vaikka jo aikaa sitten unohdin sen kaiken.*

TÄMÄ SAARI JA MINÄ

”Tämä saari ja minä”, olento sanoo, ”me olemme olleet täällä pitkään. Toisinaan kuulen, miten se valittaa minulle vaivojaan, ja minä kerron sille kolotuksesta nivelissäni, sumusta, joka ei enää väisty silmiäni edestä. Useimmiten olemme kuitenkin hiljaa ja annamme meren vikuroida ympärillä, tasaantua pilviä peilaamaan ja tummaa taas. Tuulet tulevat ja menevät, ja taivaalla valo. (s. 106.)

▪ Ajattele jotain itsellesi rakasta paikkaa. Se voi olla joko kaupungin kokoinen, kotipuun juurella oleva kivi, huone, rakennus, tienpätkä tai kahvila. Rinnasta paikka ja itsesi ja aloita tekstisi sitaatin sanoin: ”Tämä _____ ja minä, me olemme ... Elollista ja inhimillistä paikkaa ja tee siitä itsellesi kumppani, joko rakas ystävä tai hankala riitapukari.

KOODIKIELTÄ

Heikossa valossa osoitin ja asteikko kaiverrettuine symboleineen näkyvät säiliön sisällä vain hämärästi. En tarvitse paperia, jonka Kutoja antoi, sillä tunnistin symbolit, kun hän kirjoitti ne. ”Noutakaa Unennäkijä Seittien Talosta”. Käännän pyörää koneen kyljessä, kunnes osoitin näyttää ensimmäistä symbolia. Vedenpinta säiliössä nousee, kun osoitin liikkuu asteikkoa pitkin. Tahrattujen Talon vesilennättimessä vesi muuttaa korkeuttaan samalla tavoin ja osoittaa saman kaiverretun symbolin.

Kun olen syöttänyt kaikki kolme symbolia, odotan, kunnes pieni kello kilahtaa merkiksi siitä, että viesti on vastaanotettu putken toisessa päässä. (s. 53.)

▪ Kudottujen kujien kaupungissa lähetetään vesiviestikoodeja Vesilennättimellä. Viestintä perustuu erikoiseen symbolijärjestelmään, jota harva ymmärtää. Kun viesti saapuu perille, kello kilahtaa. Myös meidän kaikkien laukuissa ja taskuissa kilahtelee melko tiuhaan. Viesteissä vilisee tavallisten kirjainten ja sanojen lisäksi hassuja emoji-merkkejä. Kokeile kirjoittaa arkipäiväinen viesti jollekin perheenjäsenellesi käyttäen pelkkiä emoji-merkkejä, ei lainkaan kirjaimia tai kokonaisia sanoja. Näytä viesti kaverille, joka yrittää tulkata sen sanoiksi.